

نقش باور و مذهب در شکل گیری سقائفار

با تکیه بر سقائفار سید ابو صالح قائمشهر

شعله مهدی زاده نامی

دانشجوی کارشناسی ارشد ، دانشگاه آزاد اسلامی بابل sholehmehdizadeh@yahoo.com

چکیده

با توجه به نقش حیاتی آب در زندگی شغلی و اجتماعی مردمان خطه مازندران به ویژه روستانشینان و همچنین پیرنگ بودن باورهای مذهبی شان در خصوص قیام امام حسین (ع) و یکی از نقش های شاخص حضرت ابوالفضل به عنوان سقای کربلا می توان سقائفارهایی که معمولاً در کنار تکایا بنا شده اند را تکامل یافته همان نفارها در زمین های کشاورزی شان دانست . اوج گسترش شیعه در تاریخ مذهبی مازندران به دوران صفویه بازمی گردد . درست زمانی که مازندران به کلی به دست شاه عباس و شاهان صفوی می افتد و پس از آن ، حدود ۲۷۳ سال پیش اولین جنبش مسلحانه قاجار برای تسخیر گیلان از راه مازندران صورت می گیرد که این ها خود نمایانگر موقعیت مهم جغرافیایی مازندران در همه دوران تاریخ می باشند . در واقع ریشه شکل گیری سقائفارهای مازندران ، در دوران قاجار به باور قوی مذهبی آنان در دوران صفویه باز می گردد . فرض می شود مذهب و باورهای دینی مردم مازندران نقش مهمی در شکل گیری سقائفارها در مازندران داشته اند . چرایی و چگونگی شکل گیری سقائفارها در مازندران ؟ دلایل ساخت سقائفارها در زمان قاجار چیست ؟ هویت معماری و اجتماعی سقائفارها نشأت گرفته از چیست ؟ این مقاله در راستای پاسخگویی به سوالات فوق نگاشته شده و روش تحقیق آن توصیفی - تحلیلی می باشد .

واژگان کلیدی : سقائفار ، باور ، مذهب ، مازندران ، معماری ، سقائفارسید ابوصالح

مقدمه

نیاکان ما معتقد بودند که خداوند بر خطه مازندران نظر کرده است چرا که دریایی بی کران دارد و جنگل هایی انبوه ، زمینی دارد که خاکش برکت است و آسمانش نوید باران را می دهد و این نشانه ها دلیل ایجاد باور پیرنگ و عمیق مردمان این سرزمین به خداوند و دین آسمانی اش شده است . از آن جا که جای جای این سرزمین مملو از رنگ خدا بود مردمانش بناهایی نیز برپا ساختند که بیانگر نهایت حضور خدا در زندگی شان باشد . با توجه به مصالح این منطقه و معماری بومیشان از چوب برای ایجاد بناهایی با عنوان نفار در مزارعشان استفاده می نمودند ، در واقع نفارها با سیر تکاملی در کنار تکایا بنا شدند و به عنوان سقائفار شکل گرفتند که خود بیانگر عجبین شدن ذوق ، هنر ، معماری ، مذهب ، باور و اعتقادات مردمان مازندران در هر زمینه ای می باشد . سقائفار ، نوعی